

Mülkiye Başmüfettişi ÖMER ERDAL TÜZÜN'ÜN ARDINDAN

Muzaffer Dilek / Emekli Danıştay Üyesi/Vali

Erdal Ağabey'i Mülkiye Teftiş Kuruluna girdiğim yıl olan 1984 Yılında tanıdım. O, Kurul'a 1979 yılında girmişti. Dolayısıyla aramızda önemli bir mesleki kıdem yılı mevcuttu. 16 yıldan fazla bir süreyle görev yaptığım İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu'nda Erdal Ağabey'le 9 yıl aynı iş ortamını paylaştık. Buna rağmen onun Teftiş Kurulu başkan yardımcılığı yaptığı bir 1.5 yılı saymazsak teftiş ve soruşturma gibi ortak bir görevde bulunmadık. 1992- 1993 Yıllarında soruşturmaları koordine eden Teftiş Kurulu Başkan Yardımcılığı görevine geldiğinde, ben soruşturma grubunda görev yaptığım için ilk kez yakından tanıma imkânı buldum. Dostluğumuz daha çok da emeklilik yıllarında gelişti.

Erdal Tüzün, beyefendi kişiliğiyle meslek camiasında sevilen ve sayılan bir insandı. İlkeli, demokrat, Atatürkçü düşünceye ve Cumhuriyet değerlerine bağlı; dostluklara önem veren, meslek etiğini ön planda tutan, çalışkan ve görev bilinci yüksek bir yönetici idi. Sebebine, alt paragrafta kısaca değineceğim bir yönetim hatasından dolayı verdiği ani bir kararla mesleki kariyerinin zirvesinde iken müfettişlik görevinden istifa edip emekliliğini istedi. 1994 yılının Mayıs ayında verdiği bu kararını değiştirmesi için Ahmet Karabilgin başta olmak üzere yakın arkadaşları ve meslektaşları yoğun çaba göstermelerine rağmen kararını değiştirmede.

O, idare mesleğini ve meslektaşlarını severdi. Çalışma ortamında birlikte olduğu insanlara hak ettiği sevgi ve saygıyı esirgemezdi. Esasen mütevazı kişiliği aksini yapmasına izni de veremezdi. İyi bir aile reisi olduğunu söylemeye gerek bile yok. Sadece iş yaşamında değil sosyal hayatında da çevresinde bulunanlar nezdinde özenli, ölçülü ve kibirden uzak tavırlarıyla saygınlık kazanmıştır. Emeklilik yaşamında son derece programlı bir biçimde gelip sadece iki saat kaldığı İdareciler Evi lokalinde de sıcak ve samimi davranışları gözden kaçmazdı.

Erdal Ağabey, şikâyet etmese de mesleğinden, kırgın ayrıldığını tahmin etmek zor değildi. Emekli olmaya karar verdiği an olduğunu sonradan anladığım bir süreçte, tesadüfen yanında bulunmaktaydım. Emekli olmaya karar vermesinin üzerinden 27 yıl geçmesine rağmen bu konuda bir daha hiç konuşmadık. Aslında ben de merak etmedim. Merak etseydim, bildiğim ve tahmin ettiğimden fazla ve ayrıntılı açıklama yapar mıydı onu da bilemiyorum. Aslında merak edilecek bir şey de yoktu. Çünkü emekliliğe karar vermesine neden olan 1994 yılı yaz teftiş programının açıklandığı saatlerde, Teftiş Kurulunun kitaplığında birlikte bulunuyorduk. Ben soruşturma grubunda olduğum için teftişe gidecek arkadaşların görev yerini öğrenmek için gelmiştim. Bu sırada, "Erdal Ağabey, sizin gö-

rev yeri neresi?" diye sorduğumda, "İğdir" dedi. İğdir, yeni il olmuştu ve bu statüsüyle ilk kez teftiş edilecekti. Üç yıl önce ilçe konumundayken ben teftiş ettiğimden, "İş yükü hafif, kalınabilecek turistik belgeli oteli var" diyerek kendimce gideceği yerle ilgili açıklamalarda bulundum. Bir süre sessizlik oldu. Sözlerimin etkisini anlamak üzere baktığımda onun, benim anlattıklarımla ilgilenmediğini gördüm. Bu sırada bana dönerek, "Muzaffer, benim mesleki kıdemim ve son ayrıldığım görev konumu dikate alınmadan görevlendirme yapılmış. Ayrıca ben teftiş görevi de istememişim" diyerek geçiştirdi. Birkaç gün sonra bu görevi kabul etmeyeceğini ve emekliliğini isteyeceğini öğrendim. Teftiş Kurulu'ndaki arkadaşları ve yakın dostları kararından vaz geçirmek için uğraşsa da sonuç alınamadı ve mülkiye başmüfettişliği görevinden ayrıldı.

Bu kararın oluşmasını hazırlayan olayları ve gelişmeleri şöyle bir gözümün önünden geçirdiğimde Ömer Erdal Tüzün Ağabey'i daha iyi anlayabiliyorum. Merhum Süleyman Demirel'in Başbakanlığında koalisyon hükümeti kurulunca İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığına vali kökenli bir başkan atandı. Başkanlığa atanan Namık Günel döneminde, beş altı yıldır terk edilmiş bir geleneğe tekrar dönülmüş ve başkan yardımcılığı görevinde tekrar mesleki kıdem esas

alınmıştı. Bu uygulama sonucunda 1978 ve 1981 yıllarında mesleğe girenlerden ve bugün hepsi de ebediyete intikal etmiş olan meslek mensupları Halil Nimetoğlu, Erdal Tüzün, Engin Şenalp ve Nuri Yaman başkan yardımcılarını görevlendirilmişti. Başkan yardımcılığının sırayla ve kide-me göre yapılması ve böylece kariyer mesleği olan müfettişlere idari tecrübe kazanılması müfettişler arasında öne çıkan bir görüştü.

Bu uygulama ile kıdemi esas olan yeni görevlendirme sürecinde Erdal Tüzün, soruşturmalardan sorumlu başkan yardımcısı olarak 1993 yılının son aylarına kadar görev yaptı. Bu dönemde ben de soruşturma grubunda görev yaptığım için soruşturma iş ve işlemleri gereği Erdal Ağabey'le irtibatım oluyordu. 1993 yılı benim açımdan zor bir yıldır. Sivas olaylarının ve İstanbul Valisi Hayri Kozakçıoğlu soruşturmaları üst üste gelmiş yaptığımız görevlerden biz (Merhum Dursun Üstündağ ve Merhum Erol Akıncı) memnun olsak da, İçişleri Bakanlığındaki yetkililer pek de mutlu olmamışlardı. Nitekim, bu görevlerde umulanı(!) vermediğim için daha sonraki 4 yıl içinde sadece belediyelerdeki soruşturmalar için görevlendirildim. Ta ki 28 Şubat tarihine kadar. Aslında bu süreçte yaptığım görevlerden de idare pek memnun olmadı ya, neyse. Konu bu değil.

Sivas olaylarından sonra İçişleri Bakanı olarak göreve gelen Mehmet Gazioğlu, Teftiş Kurulu Başkanlığınca yürütülen iş ve işlemleri beğenmemiş olacak ki Teftiş Kurulu Başkanı ve yardımcılarını değiştirdi. Yeni başkan ve başkan yardımcılarını göreve başlarken, Erdal Tüzün Ağabey de doğal olarak mülkiye müfettişliğine döndü.

Ömer Erdal Tüzün Ağabeyi üzen ve mesleğinden soğutan neydi? Bana göre özensizlik ve duyarsızlık. O'nun başkan yardımcılığı görevinden alınmasına tepki gösterdiğini sanmıyorum. Yeni başkan istese bile sanırım kabul etmezdi. O, teftiş ve soruşturma işlerindeki 'ben bilirim, ben

yapırım' tarzındaki incitici yönetim anlayışına reaksiyon göstermişti. Yani tepkisi, olması gereken yerine, 'ben yaptım oldu' uygulamasına idi. Halbuki, Yeni göreve başlayan Teftiş Kurulu Başkanı doğrudan veya yardımcılarını aracılığıyla başkan yardımcılığından alınmış olan Erdal Tüzün'le temas kurarak mülkiye müfettişi olarak hangi görevi istediğini öğrenmeli idi. Yani, soruşturma grubunda kalıp kalmayacağını, teftiş görevi istemesi halinde de bir isteği olup olmadığı öğrenilerek görevlendirme yapılması şık bir jest olabilirdi. Bu zorunlu mudur? Hayır. Ancak İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu'nun kurumsal kimliğinde bu ve benzeri zarif uygulama örnekleri vardır. Örneğin. Midyat Kaymakamlığı görevinden Mülkiye Müfettişliğine atandığımda, Teftiş Kurulu Başkanı Metin İlyas Aksoy, beni arayarak "Ankara, İstanbul ve İzmir gruplarından hangisini istediğimi" sormuş, ben de "İzmir Grubu" deyince, "Orada lojman veremeyebiliriz başka bir tercih yap" demiştir. Aradan geçen 37 yıla rağmen bu jesti hiçbir zaman unutmadım. Sonuç olarak Erdal Tüzün'e karşı kurumsal yaklaşım özensiz olmuştu. Neyse bu durum, geçmişte kalan buruk bir meslek anısı olarak hatırlanıyor bugün.

Erdal Ağabey uzun bir emeklilik dönemini iyi değerlendirdi. Yaz tatillerini uzun bir zaman dilimi içinde Aydıncık ilçesinde geçirirken, düzenli ve titizlikle hazırlanan programlar çerçevesinde aile ve yakınlarıyla yapılan yurtdışı turistik seyahatlerini de hiç aksatmamıştır. Sanıyorum sadece salgın sebebiyle 2020 yılında yurt dışına çıkmadı. Zaman zaman iki ayrı programla yurt dışına çıktığı da oldu. Kendisinden gezip gördüğü ülkelerin özelliklerini dinledik, bu ülkelerin resimlerini paylaşırdı dostlarıyla. Mesleğinden erken ayrılma da sosyal yaşamdan hiç kopmadı. Örneğin Türk İdareciler Derneğindeki Genel Sekreterlik görevi de hep anılarımızda olacak. Bunca sözden sonra Pablo Neruda'nın "Yavaş Yavaş Ölürler" şiiri geldi aklıma: Yavaş

yavaş ölürler/ Seyahat Etmeyenler,/ Yavaş yavaş ölürler, okumayanlar, müzik dinlemeyenler/ Vicdanlarında hoş görmeyi barındırmayanlar....

(Şiir çok güzel sesli veya metin olarak YouTube'dan devamı okunabilir)

Erdal Tüzün Ağabey'le ilgili son 8 yılda daha çok birlikteliğimiz oldu. Dernek lokaline tam saat 15.15'te gelirdi. Ne çok geç ne çok erken. Bu nedenle bizler saat 14.00 gibi oyuna başlar ve o gelinceye kadar bir oyun bitirirdik. Bu arada gözüm saatte olurdu. Ve "Erdal Ağabey, şimdi gelir" demeye vakit kalmadan içeri girerdi. O gelince ben yerimi verirdim ve çok mutlu olurdu. Çünkü kenarda beklemek yerine hemen oyuna dahil olurdu. Hem geç gelip hem de zamanında oyuna girmek onun için mutluluk verici bir şeydi. Benim asıl tercih ettiğim oyun bricçti. Buna rağmen Gökhan Aydıner, Alâeddin Turan ve Ahmet Karabilgin ağabeylerin ısrarı ile aralarına katıldım. Aksi halde oyun karesi çoğu zaman kurulamazdı. Bu durumlarda da ben kendi hobimden fedakarlık ederdim. Diğer zamanlarda dördüncü oyuncu bulunamayınca bir tek Erdal Ağabey'in ricasını çevirmezdim. Daha doğrusu çeviremezdim. İki saat süreyle oyun oynamak için geldiğini bildiğim için onun ricasını üstelemezdim. Bu ayrıcalıklı tavrımdan dolayı, diğer meslek büyüklerim benden, eleştiri ve sitelerini esirgemezlerdi.

Okuyan, düşünen, ülkesi için duyarlılığı ve sevgisi yüksek olan zarif bir insandı. Mesleğinde hep iddialı olmuş ve meslektaşları ile arkadaşlarına hak ettiği değeri esirgememiştir. 25 Şubat günü hastanede yatarken telefonla uzunca bir süre sohbet ettik. Sağlıklı günlerde buluşma dilek ve temennilerimiz dile getirdik, ama olmadı. Türk İdareciler Derneğine geldiği saat olan 15.15'te 9 Mart günü Cebeci Asri Mezarlığında babasının koynunda toprağa verdik. Nurlar içinde yat sevgili meslektaşım, ağabeyim. Bundan öte söz yok...

12.Mart 2021